

Δημόσιες πράσινες συμβάσεις

G.A. Blengini

Politecnico di Torino

February 13 2013, Budapest, Hungary

EU GPP Policy and Road Criteria

THE FOLLOWING SLIDES ARE ADAPTED FROM:

**European Commission
Environment Directorate-General**

Τι είναι η πράσινη δημόσια σύμβαση(GPP);

“Η GPP είναι μία διαδικασία όπου οι δημόσιες αρχές επιζητούν να προμηθευτούν **αγαθά, υπηρεσίες και έργα** με μειωμένες περιβαλλοντικές επιπτώσεις καθ’όλο τον κύκλο ζωής τους, συγκριτικά με αγαθά, υπηρεσίες και έργα της ίδιας πρωταρχικής λειτουργίας που θα μπορούσαν αλλιώς να αποκτηθούν”

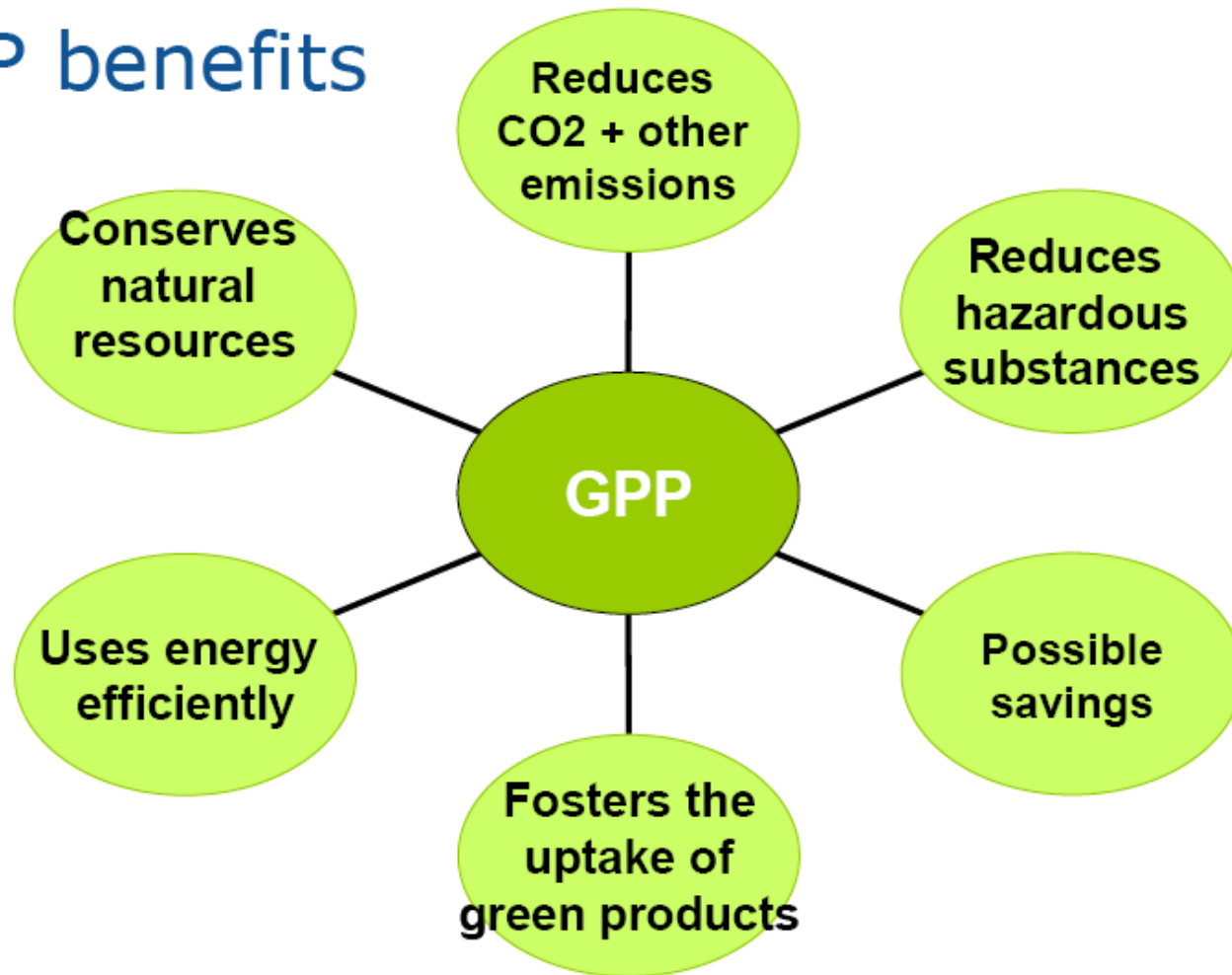
Γιατί GPP;

Οι δημόσιες αρχές στην Ε.Ε. ξοδεύουν 17% του ΑΕΠ τους κάθε χρόνο.

3 κατηγορίες: 70 – 80% όλων των περιβαλλοντικών επιπτώσεων

GPP benefits

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ (2008)

“Δημόσια σύμβαση για ένα καλύτερο περιβάλλον”

- Κοινά κριτήρια προτεραιότητας GPP της Ε.Ε. για προϊόντα/υπηρεσίες
- Νομική/Λειτουργική καθοδήγηση: GPP εκπαιδευτική εργαλειοθήκη
- GPP Εθνικά Σχέδια Δράσης
Στόχος πολιτικής: το 50% των προκηρύξεων
- διαγωνισμών να είναι πράσινες μέχρι το 2010

Νομικό πλαίσιο

Οδηγίες σχετικές με τις συμβάσεις:

- ▶ Οδηγίες 2004/17/EC για τους τομείς του νερού, της ενέργειας, των μεταφορών, και των υπηρεσιών ταχυδρομείου
- ▶ Οδηγία 2004/18/EC (αγαθά, υπηρεσίες, έργα)
- ▶ Επιτρέπουν την ενσωμάτωση περιβαλλοντικών πτυχών κάτω από συγκεκριμένες συνθήκες

Νομικό πλαίσιο

Συνθήκη της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

Οι ακόλουθες αρχές πρέπει πάντα να τηρούνται σε κάθε δημόσια σύμβαση:

- Ελεύθερη διακίνηση αγαθών
- Ελεύθερη παροχή υπηρεσιών
- Χωρίς διακρίσεις
- Ίση μεταχείριση
- Διαφάνεια
- Αναλογικότητα

Οπότε γιατί δεν τα κάνουμε όλα αυτά; Εμπόδια για τις Δημόσιες Πράσινες Συμβάσεις

- Έλλειψη πολιτικής υποστήριξης
- Τα πράσινα προϊόντα θεωρούνται ως πιο ακριβά
- Έλλειψη νομικών γνώσεων για την εφαρμογή των περιβαλλοντικών κριτηρίων
- Έλλειψη εκπαίδευσης
- Περιορισμένα, καθιερωμένα περιβαλλοντικά κριτήρια για προϊόντα/υπηρεσίες

19+ Κριτήρια GPP της Ε.Ε.

Οικοδομές, Ηλεκτρισμός, Προϊόντα Καθαρισμού
Υφάσματα, Υπηρεσίες Φαγητού και *Catering**, Έπιπλα*, Αναλώσιμα Γραφείου,
Χαρτί*, Προϊόντα και Συσκευές Κηπουρικής, Μεταφορά Παραθύρων,
Θερμομόνωση, Πάνελ Τοίχου, Επικάλυψη Πατωμάτων*, *CHP*,
Κατασκευές δρόμων και σηματοδότησης, Φωτισμός Δρόμων
και Φωτεινών Σημάτων, Κινητά Τηλέφωνα* (*=update 2012)
Νέα το 2012: Εσωτερικός Φωτισμός και Λεπτό Χαρτί, Εξοπλισμός απεικόνισης,
Κτίρια, Συστήματα Θέρμανσης, Βρύσες και Τηλέφωνα Μπάνιου, Τουαλέτες
* τα κριτήρια αυτά αναπτύσσονται και για Ηλεκτρικό Ιατρικό Εξοπλισμό (SEMCo)

Πού μπορούν τα πράσινα κριτήρια να εισαχθούν στα έγγραφα των

Απαιτήσεις σε
προϊόντα/υπηρεσίες/έργα
που αγοράστηκαν

- Περιεχόμενο

- Τεχνικές Προδιαγραφές

- Κριτήρια Βράβευσης

- Ρήτρες Απόδοσης στα Συμβόλαια

Απαιτήσεις από τους πλειοδότες

- Κριτήρια Επιλογής

Δύο επίπεδα κριτηρίων

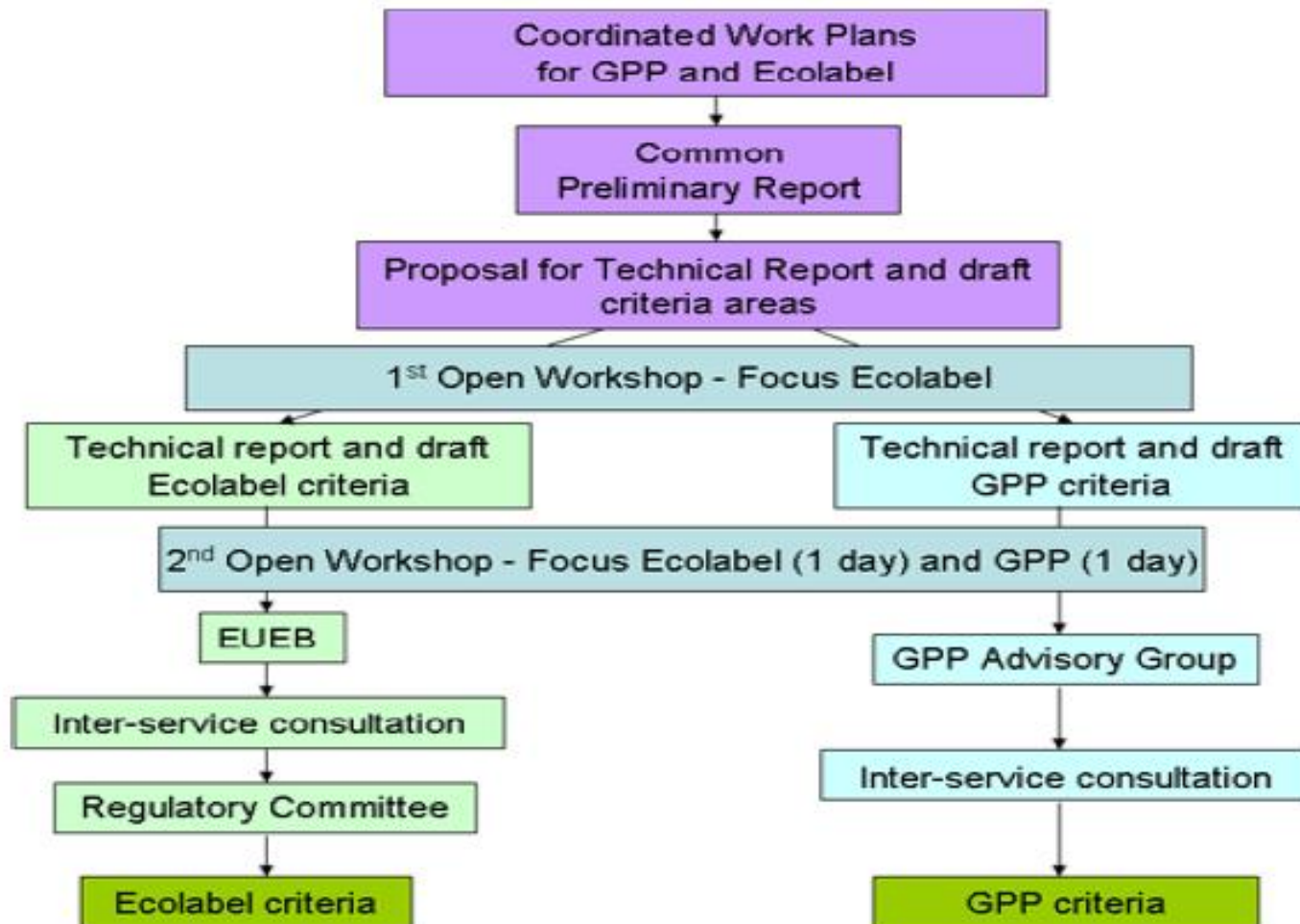
Κύρια Κριτήρια: αντιμετωπίζουν τις βασικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις και είναι σχεδιασμένα ώστε να χρησιμοποιούνται με την ελάχιστη επιπλέον προσπάθεια εξακρίβωσης ή αυξήσεις του κόστους.

Περιεκτικά Κριτήρια: να αγοράζεις τα καλύτερα περιβαλλοντικά προϊόντα που διατίθενται στην αγορά, που πιθανότατα απαιτούν όμως επιπρόσθετη προσπάθεια εξακρίβωσης ή μία μικρή αύξηση του κόστους συγκριτικά με άλλα προϊόντα που έχουν τις ίδιες λειτουργίες

*GPP criteria are largely based on standard Type I ecolabels
It is however not allowed to ask for products to have a specific label.*

European
Commission

Πηγές της GPP

HELP DESK : gpp-helpdesk@iclei.org

(in EN, FR, DE only)

Newsletter (please sign up!)

GPP website of the European Commission:

- * **Buying Green Handbook**
- * **The full sets of EU GPP criteria and background reports, as well as information on the criteria-setting process**
- * **GPP Examples**
- * **Information on National Action Plans for GPP**
- * **A list of FAQs and glossary of key term**
- * **News and upcoming events**

Τα κριτήρια της Ε.Ε. για τις Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις των δρόμων

- η ιστορία μέχρι τώρα
- τα κύρια προβλήματα που συναντώνται
- πιθανοί τρόποι στο μέλλον
- ερωτήσεις, ερωτήσεις, ερωτήσεις

Τα κριτήρια της Ε.Ε. για τις Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις των δρόμων I – **τι έχει συμβεί έως τώρα**

2010: Δημοσιεύονται τα κριτήρια για τους δρόμους από την Ε.Ε.

2011: Αρχίζει η διαδικασία αναθεώρησης που συνοδεύτηκε από κάποια κριτική

2012: Αποφασίζεται να “παγώσει” η υπάρχουσα διαδικασία εξέλιξης και να συζητηθεί σε βάθος πώς μπορεί να δοθεί καλύτερα η καθοδήγηση για τις Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις των Δρόμων

Αναμένεται αντίδραση από τη Συμβουλευτική ομάδα (Advisory Group) όσον αφορά την ανάγκη να υπάρχουν κριτήρια

Τα κριτήρια της Ε.Ε. για τις Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις των δρόμων II – **γιατί είναι τόσο δύσκολο να φτιάξουμε κριτήρια για τους δρόμους**

- Κάθε δρόμος είναι διαφορετικός
- Δεν έχουμε επαρκή γνώση για τον περιβαλλοντικό αντίκτυπο των διάφορων υλικών
- Δεν έχουμε επαρκή γνώση για τον περιβαλλοντικό αντίκτυπο των μεθόδων κατασκευής
- Υπάρχει δυσκολία στο να διατυπωθούν οι ακριβείς απαιτήσεις ώστε οι προμηθευτές να ξέρουν τι χρειάζεται να παραδώσουν και ποιες συμβάσεις απαιτείται να επικυρώσουν

Τα κριτήρια της Ε.Ε. για τις Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις των δρόμων II – **τι δεν είναι αρκετό για τα κριτήρια των Πράσινων Δημόσιων Συμβάσεων**

- Οι εργολάβοι θα πρέπει να χρησιμοποιούν υλικά...*
- ... με μικρό ενσωματωμένο περιβαλλοντικό αντίκτυπο*
- ... που μειώνουν την κατανάλωση καυσίμων*
- ... που μειώνουν το θόρυβο*
- ... που αποφεύγουν το ενδεχόμενο απορροής υδάτων*
- ... που μειώνουν την απόξεση των επιφανειακών υλικών*

Τα κριτήρια της Ε.Ε. για τις Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις των δρόμων II –

ΤΙ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΝΑ ΚΑΝΟΥΜΕ...

“υλικά με χαμηλό ενσωματωμένο ενεργειακό/περιβαλλοντικό αντίκτυπο”

**Να θέσουμε τιμές για τα μέγιστα επίπεδα ενέργειας/
υλικών/ ελάχιστο ποσοστό ανακύκλωσης**

*“υλικά που μειώνουν την κατανάλωση καυσίμων”
“υλικά που μειώνουν το θόρυβο”
“υλικά που δεν προκαλούν απορροή υδάτων”*

**Να θέσουμε τιμές για τη μείωση καυσίμων/θορύβου/
απορροής υδάτων**

*“ υλικά που μειώνουν την
απόξεση των επιφανειακών
υλικών ”*

*Καθορισμός της ποιότητας
αυτών των υλικών*

Μπορούμε να το κάνουμε;
Μπορεί να επικυρωθεί;

Τα κριτήρια της Ε.Ε. για τις Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις των δρόμων II – και θα είναι αυτή η καλύτερη λύση;

?

Εμποδίζουμε την καινοτομία αν είμαστε πολύ παρεμβατικοί;

?

Πρέπει να απομακρυνθούμε από τη λογική της θέσπισης απαιτήσεων σε συγκεκριμένα υλικά και να θέσουμε απαιτήσεις για όλον το δρόμο;

?

*Που πρέπει να θέσουμε τα όρια; κατασκευές **και** συντήρηση;*

?

Πρέπει η Κοστολόγηση του Κύκλου Ζωής να είναι το βασικό εργαλείο;

MINISTERO DELL'AMBIENTE
E DELLA TUTELA DEL TERRITORIO E DEL MARE

GPP for Road construction and maintenance

OVERVIEW

of activities in Italy FEB2011 – FEB2013?

Brussels, 20.11.2012

Steering committee (Italy):

- **Gian Andrea Blengini** blengini@polito.it - Politecnico di Torino
- Antonio D'Andrea antonio.dandrea@uniroma1.it - Università Roma La Sapienza
- Gabriele Tebaldi gtebaldi@unipr.it - Università di Parma

ΕΝΑΡΞΗ & ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Έναρξη: 25 Φεβρουαρίου 2011

Αναμενόμενα Αποτελέσματα: Φεβρουάριος 2013

ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Το πιο αδύναμο σημείο είναι η εφαρμογή

→ Εστιάζει στις δημόσιες αρχές με άμεσες ευθύνες στη διαδικασία αποφάσεων σε διάφορα βήματα

- Επίπεδο επαρχίας(σχεδιασμός και φροντίδα δρόμων + διαχείριση αποβλήτων + εξορυκτικές δραστηριότητες)
- Πανεπιστήμια/Ερευνα(+σχεδιασμός δρόμων και κατασκευές, +LCA/env διαχείριση)
- Ιταλικό Υπουργείο Περιβάλλοντος
- Κατασκευαστές Δρόμων
- Παραγωγοί Υλικών Κατασκευής/Παραγωγοί Αδρανών/Ανακυκλωτές

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- Σχεδόν αδύνατο να συμπεριληφθούν όλες οι σχετικές πτυχές!
- Πρέπει να αρχίσουμε τη διαδικασία από την οποία θα έχουμε ταυτόχρονα αξιοσημείωτα υψηλές περιβαλλοντικές επιπτώσεις και δικαιολογημένα καλές πιθανότητες επιτυχίας

Οι δημόσιοι δρόμοι υπό τον έλεγχο του “Provincia” (Κράτος → Περιοχή → Επ-αρχία)

Κατασκευή νέων δρόμων και συντήρηση των υπαρχόντων

Εκτός της πρόθεσης: σήματα κυκλοφορίας, θόρυβος, μπαριέρες....

ΟΜΑΔΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ομάδα εργασίας 1: Ορισμός του “πράσινου δρόμου”, ταυτοποίηση των κύριων περιβαλλοντικών επιπτώσεων και των προτεραιοτήτων, οι στόχοι της μείωσης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και τα εργαλεία για να καταλάβουμε και να μετρήσουμε την απόδοση του περιβάλλοντος

(συντονιστής: G. Tebaldi, gtebaldi@unipr.it)

Ομάδα εργασίας 2: Προσδιορισμός των εργαλείων που πρέπει να υιοθετηθούν από τις αρχές, τους σχεδιαστές και τους εργολάβους με σκοπό να επιτευχθούν οι στόχοι
(συντονιστής: A. D’Andrea, antonio.dandrea@uniroma1.it)

Ομάδα εργασίας 3: Προσδιορισμός των εργαλείων, που μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τους παραγωγούς των υλικών κατασκευής, για να μετρούν και να διαδίδουν την περιβαλλοντική ποιότητα των προϊόντων τους
(συντονιστής: G.A. Blengini, blengini@polito.it)

BACKGROUND REPORT

1. EC – ROAD CONSTRUCTION AND TRAFFIC SIGNS BACKGROUND REPORT - ROAD-RES model

2. IRF INTERNATIONAL ROAD FEDERATION (CHANGER)

3. USIRF ROUTES DE FRANCE (SEVE + COLAS report)

4. NL Agency & Ministry of Housing, Spatial Planning and the Environment VROM (DUBOCALC)

5. EPD (PCR 2009:03) for the Railway Infrastructure on the Bothnia Line

6. UK WRAP – AGGREGAIN (CO2 emission estimator tool)

7. Finnish National Road Administration FINRA report

8. LIFE05 Sustainable Construction in Public and Private Works through IPP approach SUSCON. National Technical University of Athens (NTUA)

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ENV ΚΡΙΤΗΡΙΑ (σε εξέλιξη)

Τα προτεινόμενα περιβαλλοντικά κριτήρια θα αντιμετωπίζουν τα ζητήματα των ακόλουθων περιοχών ενδιαφέροντος:

Φυσικοί πόροι:

Περιεχόμενο «μη συμβατικών» υλικών σε διαφορετικά στρώματα του δρόμου

LCT&LCA για να καταλάβουμε τα περιβαλλοντικά κέρδη έναντι των επιπτώσεων (π.χ. αυξημένες μεταφορές)

Επαναχρησιμοποίηση επί τόπου χώματος εκσκαφής και πέτρας

Περιβάλλον κατασκευών:

Χρήση ενός σχεδίου ανακύκλωσης κατά τη διάρκεια του σταδίου σχεδιασμού

Αντοχή των έργων στους δρόμους (υιοθέτηση του σχεδίου του διαρκούς πεζοδρομίου)

Φυσικό περιβάλλον:

Μείωση GHG

Άλλα είδη εκπομπών;

Ανθρώπινη Υγεία:

Θερμοκρασία λειτουργίας των υλικών του δρόμου

Λίστα των υλικών κατασκευής που θα πρέπει να αποκλειστούν

Καινοτόμες μηχανολογικές τεχνολογίες:

Ζεστή/κρύα ανακύκλωση

Διαχείριση αποβλήτων:

Ανακύκλωση CDW στο 70% μέχρι το 2020

Διαχείριση Υδάτων:

νερό της βροχής

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ EMV

ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΓΙΑ:

- Συμβάσεις για αγαθά
- Συμβάσεις για υπηρεσίες
- Συμβάσεις για έργα

→ Το οικολογικό σήμα της Ε.Ε. δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί!

→ Σχεδιασμός δρόμων (υπηρεσία)